

Nr. N1/7009

Răspuns la interpelarea domnului Daniel Oajdea

După cum știți, una din prioritățile politicii externe realizată de MAE este protejarea și promovarea în străinătate a patrimoniului cultural și spiritual românesc. Astfel, sugestia de repatriere a rămășițelor pământești ale unor mari valori ale culturii românești și universale este, în opinia MAE, extrem de lăudabilă. Aceasta, însă, pe lângă elemente de ordin istoric și cultural, trebuie să țină cont și de o serie de considerente juridice.

Demersul de aducere în țară a rămășițelor sculptorului Constantin Brâncuși care, după refuzul explicit al statului român de a primi ca donație întreaga sa operă, și-a manifestat dorința de a rămâne în Franța, unde a creat până la sfârșitul vieții, nu este, din păcate, susținut testamentar. Dorința artistului român de a fi îngropat în România, care ar fi fost exprimată, pe patul de moarte, în timpul spovedaniei, nu poate fi invocată din punct de vedere juridic, contravenind, de altfel și canoanelor bisericești, conform cărora preoții au obligația de a păstra secretul mărturisirilor primite în cadrul spovedaniei.

Mai mult decât atât, solicitarea repatrierii rămășițelor lui Constantin Brâncuși trebuie analizată și în virtutea rolului pe care acesta l-a avut și continuă să îl aibă pentru patrimoniul cultural universal, dar și a raportului pe care l-a avut cu țara gazdă, al cărui cetățean a fost.

Vă informăm că MAE, pe baza memorandumului nr. 1180/14.07.2003, aprobat de prim-ministrul României, a inițiat încă din 2003 o serie de demersuri informale de tatonare a unor mari personalități culturale franceze și de origine română din Franța, privind oportunitatea deshumării și repatrierii artistului român.

La vremea respectivă, personalitățile contactate au descurajat această acțiune, motivând că nu există un temei legal valabil și demn de luat în seamă (solicitare testamentară scrisă), care să sprijine această inițiativă, evidențiind, în același timp, că osemintele lui Brâncuși se află în cel mai renumit cimitir francez, alături de mari personalități ale lumii cultural-artistice. De asemenea, s-a arătat că mormântul artistului român figurează în circuitul turistic parizian, fiind vizitat, anual, de mii de turiști din toată lumea.

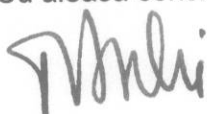
În concluziile demersurilor întreprinse de ambasada României la Paris, conform Memorandumului menționat, pentru evaluarea modalităților de repatriere a osemintelor lui Brâncuși, au fost menționate necesitatea verificării dispozițiilor testamentare scrise privind locul înmormântării, precum și practica juridică în vigoare, conform căreia doar moștenitorii/succesorii de drept ai lui Brâncuși pot solicita, direct autorităților franceze, deshumarea și repatrierea osemintelor artistului român.

Conform cercetărilor ambasadei României la Paris, lângă Constantin Brâncuși sunt îngropați și succesorii de drept ai sculptorului, Alexandru Istrati și Natalia Dumitrescu. Moștenitorul în viață

este Theodor Nicol, domiciliat în Canada, care a preluat drepturile successorale de la Natalia Dumitrescu, în calitate de nepot al acesteia. Fără acordul moștenitorului de drept este exclusă orice intervenție a oficialităților franceze.

În legătură cu recente solicitări ale domnului Laurian Stănescu și ale Fundației „Familia Brâncuși”, MAE încurajează membrii acesteia să își concentreze acțiunile pentru transformarea satului natal al artistului într-un centru al artei brâncușiene (în care să se organizeze inclusiv tabere internaționale de creație și care să atragă, în timp, recunoaștere la nivel internațional). Acest tip de acțiuni pot contribui, pe viitor, la o posibilă decizie pozitivă privind repatrierea osemintelor marelui artist român, valoare nu numai a artei naționale, ci și universale.

Cu aleasă considerație,

Teodor Baconschi
Ministrul Afacerilor Externe

